

NORWEGIAN B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
NORVÉGIEN B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
NORUEGO B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Thursday 8 May 2003 (afternoon)
Jeudi 8 mai 2003 (après-midi)
Jueves 8 de mayo de 2003 (tarde)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1 (Text handling).
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir ce livret avant d’y être autorisé.
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l’épreuve 1 (Lecture interactive).
- Répondre à toutes les questions dans le livret de questions et réponses.

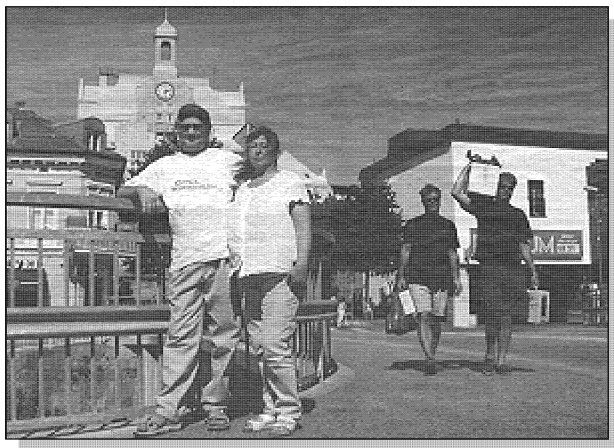
CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos requeridos para la Prueba 1 (Manejo y comprensión de textos).
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

TEKST A

FLAUT Å VÆRE NORDMANN

OPPFØRER SEG OM DE ER HERREFOLKET OG VI ER TJENERNE

Irmelin Olsson fra Halden er daglig i Strømstad¹. Mange i familien hennes jobber i Strømstad i ulike butikker og andre bedrifter, og hun kjenner derfor nordmenns oppførsel godt.

Det blir bare verre og verre. Haldensere og østfoldinger ellers oppfører seg stort sett bra. Herrefolket kommer fra områdene lenger innover i landet, sier hun. Overlegne holdninger, sniking i køer, parkering overalt, utskjelling av butikkansatte – ja i det hele tatt oppfører de seg som koloniherrer der vi skal være takknemlige for at de legger igjen noen av pengene sine, sier Irmelin Olsson.

Hun gir noen eksempler: Det er få parkeringsplasser i sentrum, og mange sender hele familien ut på leting – til fots. Når de finner en ledig, står de på den og kontakter bilen pr. mobiltelefon. Svigerinnen min rygget bilen sin inn på en parkeringsplass der det stod en nordmann. Da hun gikk ut av bilen, skrek han til henne at dette var hans plass, han ventet bare på bilen! Det hele endte med at nordmannen fikte til svigerinnen min.

En norsk dame med full handlevogn tvang seg forbi køen foran kassa på et av supermarkedene i Strømstad. Hun ble bedt om å finne sin plass i køen og svarte da følgende: Dere får være takknemlige for at jeg er her – det er vi som har pengene!

Selv ble jeg brutalt skuffet til side av en nordmann da jeg stod i køen foran kassa på Systembolaget. Han sa: Flytt deg – jeg skal frem her! Hadde du spurt høflig, så hadde jeg flyttet meg, svarte jeg. Din tulling av en svenske... skrek han til meg og fortsatte å skjelle meg ut. Slike episoder kunne jeg fortelle mange flere av. De viser at det ikke lenger bare er hyggelige nordmenn som kommer på besøk.

Etter at svenskekrona har fått mindre verdi, etter at Norge ble et rikt land, etter at vin og brennevin ble billig i Sverige, har holdningen endret seg. Mange nordmenn oppfører seg som herrefolk og tramper på Strømstadbeboerne. Da blir jeg flau over å være norsk. Haldensere og østfoldinger oppfører seg bra – de har jo vært i Strømstad i all tid. Det er de ”nye” gjestene som er verst, sier Irmelin Olsson.

Fra Halden Arbeiderblad, 6. august 2002

¹ Ordforklaring: Strømstad er en svensk by like ved grensen til Norge, Østfold fylke (Sør i Norge). Halden er en norsk by like ved grensen til Sverige.

TEKST B

Ut og kjøre

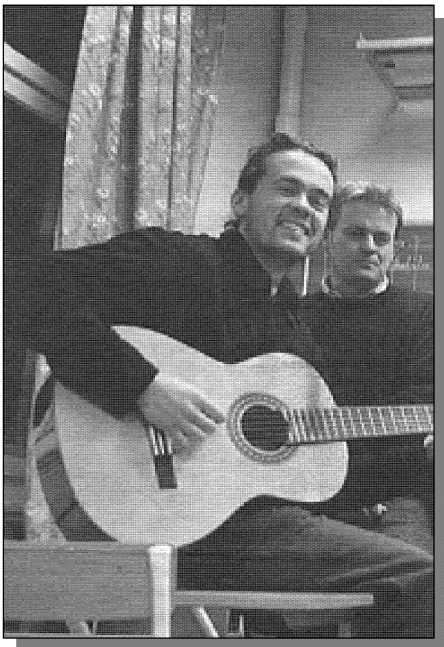
- (1) Petter Svendsen strena inn i det mørklagte parkeringshuset. Det hadde vore ein lang dag, nå ønskte han berre å komme seg heim snarast mogeleg. Dørdatasensoren registrerte at han var der og slo på taklysa. Svendsen gjekk med raske og målbevisste skritt bort til bilen sin og kommanderte kjapt: – Opne døra!
- (2) Bildøra spratt opp, og Svendsen sette seg inn. Bildøra lukte seg automatisk. Joda, han trivdest i denne nye G-54 modellen. Han var dyr, men absolutt verdt pengane.
– Heim! sa han.
- (3) Bilen rulla nærmast lydlaust ut frå parkeringshuset og ut på vegen utanfor. Svendsen såg at snøen lava ned i stadig større mengder. Temperatursensorane i vegen registrerte den kalde snøen og kopla inn varmemestabilisatorane, men det ville nok ta noko tid før stabilisatorane klarte å smelte heile denne snømengda og sørge for snøfrie vegar.
– Vegdatasensorane melder om glatt føre, piggar ut, sa datastemma i bilen.
- (4) Svendsen lente seg bedageleg tilbake i setet. Han falda hendene bak nakken mens bilen rulla ut på vegen. Piggane i dei nye kombinasjonsdekka spratt automatisk ut.
(...)
- (5) Svendsen såg på den svarte dataskjermen på dashbordet. – Eg vil sjå nyheiter, sa han kort. Dei flytande krystallane i bilvindauga blei øyeblikkeleg aktivisert, dataskjermen blei slått på og nyheiter flagra over han. Dei viste korte utdrag frå Kong Haakon Magnus sin nyttårstale.
Ei reklamesending avbraut kongetalen.
- (6) – *Prøv dei nye halstablettane Transformers, klang reklamen. – Har du eit halsonde, så tar dei garantert knekken på bakteriane og gjer halsen din til den beste halsen du nokon gong har hatt! Då slepp du å få ukklar stemme! Det kan vere farleg å ha vondt i halsen, då kan du komme skikkeleg ut og kjøre! Bruk Transformers, så er du sikker! Godt nytt år!*
- (7) Svendsen kremta usikkert. Han hadde faktisk vondt i halsen, men han hadde gløymt å kjøpe halstablettar. Han merkte det på stemma også, stemma blei stadig tjukkare og meir ukklar.
- (8) – Kjøp Transformers halstablettar og sørg for at dei er leverte når eg kjem heim, kommanderte han. At han hadde gløymt å kjøpe halstablettar var jo eigentleg berre ein detalj og ein bagatell utan dei heilt store konsekvensane, men han kunne jo like gjerne kjøpe dei først som sist.
- (9) – Ordren er registrert, sa datastemma, – men stemmeidentifikatoren klarer ikkje å identifisere stemma di. Kan du gjenta ordren?
- (10) Svendsen blei om mogeleg enda tørrare i halsen. Han hosta og kremta hardt og gjentok ordren. Han registrerte bekymra at stemma hans var meir ugjenkjenneleg enn nokon gong.
– Stemme ikkje identifisert, sa datastemma. Ein fremmend i bilen.

Frå Erik Kjærstads novelle, *Ut og kjøre*, NOVA (2000)

TEKST C

Ikke bedre skole med flere menn

At et bestemt antall lærere skal få jobb i skolen fordi de er menn og ikke kvinner, sikrer ikke barna en bedre skole. Det mener forskere som er kritiske til undervisningsminister Kristin Clemets kvoteringsforslag.

1. ”Å bestemme ved hjelp av lov at et visst antall mannlige lærere skal inn i skolen, handler om politikk og ideologi, og ikke om hva som er best for barna,” sier Jan Kampmann, professor og barneforsker ved Roskilde Universitets Center i Danmark. ”Hvis man kvoterer inn menn for å gi skolen et ’maskulint’ alibi eller for å gi guttene en mannlig rollemodell, har man langt på vei både innskrenket og definert hvordan rollen skal fylles. En ’Tarzan-mann’ er verre enn ingen mann,” slår Kampmann fast.

Mannlig mangfold

2. Forskeren begrunner synspunktet ut fra at morgendagens mann nettopp skal avspeile nye måter å være mann på. ”Poenget må jo være at mannen skal representere et mangfold og ikke først og fremst tradisjonell maskulinitet. Like viktig er det at kvinnene i skolen ikke videreformidler stereotype kvinneroller.”
3. Forsker Steen Baagøe Nielsen jobber med kjønn og yrkesvalg blant voksne ved det samme universitetet som Kampmann. Heller ikke han har tro på kvotering av mannlige lærere. ”Skal menn velge omsorgsyrker, det være seg lærer eller helsearbeider, må det være attraktivt og legitimt for menn å ta slike valg. Det betyr at yrket må verdsettes både i form av lønn og sosial status,” sier Baagøe Nielsen. Han mener det er viktig å få flere menn inn i skolen, men ikke fordi de skal være mannlige rollemodeller, eller veie opp for lite mannskontakt. ”Maskulin omsorg er ikke en særegen form for omsorg. Maskulin omsorg skal også innebære det utradisjonelle. At vi kan gjøre ting på tross av kjønn,” sier han.

Vil avlive myter

4. Det finnes ikke forskningsmessig belegg for å påstå at menn, i kraft av sitt kjønn, har spesielle egenskaper eller kvaliteter som påvirker barnets sosiale utvikling, sier Baagøe Nielsen. ”Det viktige er ikke at de voksne rundt barnet har et spesielt kjønn, men at de imøtekommer barnets behov,” understreker han.

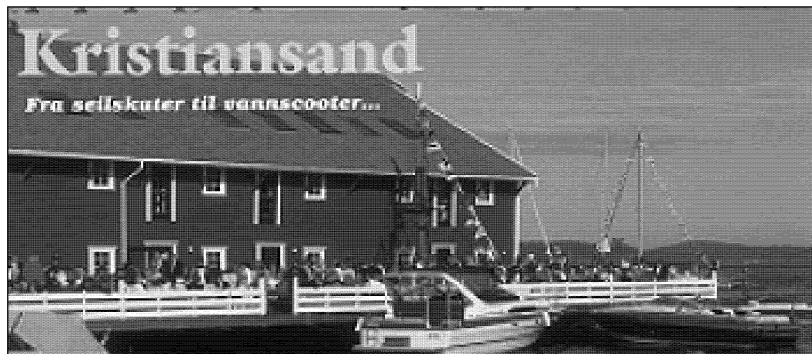
5. Fungerende likestillingsdirektør Mona Larsen-Asp støtter utdanningsminister Kristin Clemets ønske om å kvotere inn mannlige lærere. Samtidig er hun lei av det hun kaller en ’stakkarliggjøring’ av guttene som vokser opp alene med mor. ”Jeg mener det er en myte at menn er fraværende i barns liv, spesielt etter et samlivsbrudd. Mannlige venner, familie og naboer har ofte en stor plass i barnas hverdag,” sier hun. ”Og fedre i dag bruker generelt mer tid på barn enn tidligere.”

Viktig motvekt

6. Også barneombud Trond Waage støtter Clemets forslag om kvotering av mannlige lærere. Ikke minst som motvekt til lekeindustriens voldelige macho-verden. ”Lekeindustrien rendyrker tradisjonelle jente- og gutteverdier på en sterk og tøff måte. Nyere forskning viser at empati og sosial kompetanse er en mangelvare hos mange gutter. Dette kan justeres ved at begge kjønn er tilgjengelige som rollemodeller både i skole og barnehage. Guttene trenger å møte menn som er på utsiden av kjernefamilien for å få bekreftet sitt eget kjønn, mens jentene trenger å oppleve trygge voksne menn,” sier Waage.

Dagsavisen, 6. januar 2003

TEKST D

Kristiansand - Fra seilskuter til vannscooter

Du finner ikke maken til opplevelser noe sted i verden! Sørlandet tilbyr deg førsteklasses opplevelser med en kyst som et perlekjede av skjærgårdsidyller som f.eks. Skippergada. Skjærgården har hundrevis av ankerplasser og badevannet er krystall-klart, dessuten er antall soldager her høyest i landet. Sightseeingbåtene går hele sommeren mellom hvite hus, hvite seil og hvite måker. Om sommeren er Sørlandet bedre enn Syden - og mye nærmere!

- ❶ Men Sørlandet inneholder veldig mye mer enn det maritime livet langs kysten, og her kan du variere dagene i ukesvis. Denne regionen er et av de områdene i Norge som har mest å by på: Et stort spekter av severdigheter, attraksjoner og aktiviteter - et yrende folkeliv i gågater og på bryggene. Parkanlegg og bugnende blomsterarrangementer setter farge på miljøet - det er derfor landsdelen ofte blir omtalt som det "Blomstrende Sørland".
- ❷ Dikteren Wilhelm Krag var den som lanserte begrepet "Sørlandet". Både han og Gabriel Scott skrev varme og vakre skildringer av stemningen her på "den bløde kyststripe". De to sørlandsdikterne var fascinert av både landskapet og menneskene. Gabriel Scott vendte ofte tilbake til den underfundige humoren han mente var karakteristisk for sørlendingene.
- ❸ Kristiansand er Norges femte største by med 72.000 innbyggere. Som handels- og kommunikasjonssentrum for det sydligste Norge er det gode forbindelser til resten av Norge og utlandet. Kristiansand har Norges nest største havn, landets største høyskole og en økonomi bygget på industri, handel og turisme.
- ❹ Byen ble grunnlagt av kong Christian IV i 1641 og er anlagt i renessansestil. Posebyen er den eldste bydelen - 10 kvartaler med Nord-Europas største samling av lav, sammenhengende trehusbebyggelse. Kristiansands kanskje aller største attraksjon er Kvadraturen - et levende og pulserende handelssenter med et nett av gågater.
- ❺ Hele sommeren flytter butikkene stativene og salgsbodene sine ut i gatene som er fantastisk smykket med blomsterdekorasjoner i alle størrelser. Byens mange parkanlegg er et kapittel for seg.

- ⑥ Langs strandpromenaden og Gravanekanalen ligger restaurantene på rekke og rad med spennende uteservering. Mange av råvarene kommer fra den nye Fiskebasaren som ligger vegg i vegg. Det var i disse omgivelsene Kristiansand er blitt kåret til Sommerbyen.
- ⑦ Det er en nytelse å vandre omkring i Kristiansand by. Parker, fontener, blomsterarrangement og skulpturer pryder både bykjerne og sjøsidene. Gågatene og strandpromenadene er myldre plass for fargerike turister og sommerblide sørlendinger. Stemningen er intenst behagelig om dagen - utover kvelden kan den bli elektrisk! Det er kort avstand mellom serveringsstedene. Kafeer, puber og restauranter ligger tett i tett og inneholder noe for enhver smak.
- ⑧ En handletur i byen er både enkelt og gøy - alle slags forretninger presenterer seg på fortau og i gågater. På torget midt i byen står alle frukt- og grønnsakbodene. Herfra er det kort vei til alle byens hjørner - i det ene ligger den berømte fiskebrygga med restauranter og småbåttrafikk, i det andre ligger svømmehallen og bystranda - en superstrand omtrent midt i byen, og noen stenkast unna kan du til og med fiske laks i Otra! I det tredje ligger busstasjonen, og i det fjerde Posebyen med de sammenhengende trehusene.

Fra Byferiekatalogen, Norway Buss Express (2002)
